

ชื่อ

คุณฉวี เล็บขาว

คุณฉวีนิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาการปรึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2559

ชื่อเรื่อง

การพัฒนาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่นโดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ
(THE DEVELOPMENT OF ADOLESCENT STUDENTS SOCIAL
INTELLIGENCE THROUGH INTEGRATIVE GROUP COUNSELLING
MODEL)

คุณฉวี เล็บขาว*¹ เพ็ญภา กุลนภาดล² ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์³

Dussadee Lebkhao*¹, Pennapa Koolnapadol² Pongpun Kerdpitak³

มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี, ประเทศไทย (20131)¹

Burapha University, Chonburi, Thailand (20131)¹

มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี, ประเทศไทย (20131)²

Burapha University, Chonburi, Thailand (20131)²

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย³

Kasem Bundit University, Puttanakarn, Bangkok, Thailand (10510)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่น ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13–15 ปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 จำนวน 1,031 คน ได้จากการสุ่ม 4 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ใช้ในการศึกษาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คัดเลือกนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา จำนวน 20 คน และสุ่มอย่างง่ายเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการพัฒนาเชาวน์สังคมโดยใช้รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ จำนวน 10 ครั้งๆละ

90 นาที กลุ่มควบคุมไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดเชาวน์สังคมและรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- 1) เชาวน์สังคมนักเรียนวัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบด้านความรู้สึกร่วมอย่างแท้จริง ด้านการเอื้ออำนวยในสังคมอยู่ในระดับมาก ด้านการตระหนักรู้สถานการณ์ ด้านการแสดงตน ด้านการนำเสนอตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง
- 2) รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่น เป็นแบบผสมผสานแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคต่างๆ ของการปรึกษา ประกอบด้วย ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเกสตัลท์ ทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสาร ทฤษฎีการเผชิญความจริง ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม รูปแบบการปรึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป
- 3) รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการสามารถเพิ่มเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purposes of this study were to study of adolescent students 's social intelligence and develop the integrative group counselling model for enhancement of social intelligence. The goal of the research was development all of students under the North-East of Thailand. The samples of this study were divided into 2 groups. The first group of social intelligence study consist of 1,031 adolescent students in the province of Khonkaen, Karasin, Buriram and Srisaket,.Those were selected by multi-stage sampling from population. The second group of the study was 20 adolescent students from Srisaket province whose social intelligence score lower than 50th percentile and volunteered to attend the experiment. They were randomly assigned into two groups, classified as an experiment group and control group. Each group consisted of 10 older persons. The experiment group participated in integrative group counseling model while the control group did not receive any counseling. The research instruments were 1) a social intelligence scale 2) the integrative group counseling model.

The research results were as follows 1) The total mean score and each dimension score of social intelligence: empathic accuracy and social facility were high, while the mean score of situation awareness, presence and self-presentation were medium. 2) The integrative group counselling model for the enhance of social intelligence was developed from the concepts and techniques of group counseling theories. These group counseling theories were Behavior group counseling, Gestalt group counseling, Person- centred group counseling, Transactional Analysis group counseling s, Reality group counseling and Constructivism Learning Theory. This model included-initial stage,

working stage, and termination stage. 3) The social intelligence of experimental group after participating in the integrative group counselling model and after the follow-up were statistic significantly higher than before the experiment at .05 level. 4) The integrative group counselling model were effective in statistic significantly enhancing the social intelligence of adolescent students participated in the model at .05 level.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่น โดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ

Topic : THE DEVELOPMENT OF ADOLESCENT STUDENTS SOCIAL INTELLIGENCE THROUGH INTEGRATIVE GROUP COUNSELLING MODEL

คำสำคัญ : การปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ/ เชาวน์สังคม/ วัยรุ่น/ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Key Words : Integrative group conseling, Social intelligence, Adolescent, North East of Thailand

Corresponding Author: *Email: makhabucha@gmail.com

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า ประจำปี 2559

This study was supported by King Prajadhipok's Institute.

บทนำ

เชาวน์สังคม (Social Intelligence) เป็นความสามารถของบุคคลทางด้านมนุษย์สัมพันธ์ ที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการสร้างคุณลักษณะเด็ก เยาวชนที่พึงประสงค์ในสังคมไทย¹ ที่เน้นการมีส่วนร่วมในสังคม ชุมชน เชาวน์สังคมได้รับความสนใจมา กว่า 90 ปี เริ่มต้นในช่วงศตวรรษที่ 19 โดย เอ็ดเวิร์ด ที ธอนไดค์ และกลุ่มนักมาตรวัดเจตคติ (Psychometrician) ร่วมกันสรุปองค์ประกอบเชาวน์สังคมเป็นสองมิติใหญ่ คือ มิติเชิงรู้คิดที่เน้น การรับรู้ การมีข้อมูลในสังคม และมิติเชิงพฤติกรรม ที่เน้นการจัดการปัญหาด้านสัมพันธภาพ² เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 20 เชาวน์สังคมถือเป็นหนึ่งในพหุปัญญาของมนุษย์และเชื่อว่าจะมีความเชื่อมโยง กับการทำงานของระบบประสาท³ ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบทางห้องปฏิบัติการที่ว่าสมอง ส่วนหน้า (Premotor cortex) ของเด็กกลุ่มออทิสติกหรือกลุ่มอาการแอสเปอร์เกอร์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์สังคม (Social Interaction) ไม่เจริญเติบโต โดยเฉพาะในเซลล์ประสาทกระจก

(Mirror Neuron) ที่ทำหน้าที่สะท้อนการทำงานหรือการเคลื่อนไหวของคนอื่นเสียไป แสดงให้เห็นว่าเขาวนัสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่วงจรมองในส่วนเซลล์กระจก (mirror neuron) เซลล์รูปกระสวย (Spindle cells) และ วงจรประสาท (Oscillator)⁴

ปัจจุบันความเจริญของเทคโนโลยีสื่อสังคม (Social media) และกระแสของวัตถุนิยมที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มนุษย์สัมพันธ์ของบุคคลในสังคมเปลี่ยนไป สังคมกลายเป็นสังคมกลางอากาศ ที่ให้ความสำคัญบุคคลในสื่อสังคม แต่ปฏิสัมพันธ์ต่อบุคคล ชุมชน สิ่งแวดล้อมรอบข้างลดลง⁵ รายงานการศึกษา พบว่า เด็กและเยาวชนไทยเข้าถึงสื่อสังคมเพิ่มขึ้น เด็กไทยที่เกิดในปี พ.ศ.2544 เป็นต้นไป (Gen Z) เป็นกลุ่มที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต 6.33 ชั่วโมงต่อวัน หรือ 44.3 ชั่วโมง/สัปดาห์ มากเป็นอันดับสอง⁶ จากรายงานวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า เยาวชนยอมรับการถูกรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ ร้อยละ 43.9 การรังแกที่พบบ่อย คือ การถูกนิทาและการด่าทอผ่านมือถือและอินเทอร์เน็ตโดยในสายตาเยาวชนมองว่า การรังแกกันในพื้นที่ไซเบอร์นี้ มีแนวโน้มที่จะเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำได้⁷ หากเพิกเฉยอิทธิพลสื่อสังคมอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพจิต และการดำเนินชีวิตในสังคมของวัยรุ่นตามมา เช่น เครียด ซึมเศร้า ก้าวร้าว ไม่ไปโรงเรียน การเรียนตกต่ำลงไม่ทราบสาเหตุ⁸

วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่สังคมเข้ามามีอิทธิพลมากและด้วยพัฒนาการด้านความคิดของช่วงวัยเป็นแบบตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) อิทธิพลของบุคคลอื่นและสังคมรอบข้างจึงมีผลต่อความคิด ความรู้สึก⁹ โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้นที่พัฒนาการก้าวกระโดดและขาดประสบการณ์การปรับตัว จึงเกิดผลกระทบต่อความคิด อารมณ์ พฤติกรรมมากกว่าวัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย สถิติจากกรมสุขภาพจิต ปี พ.ศ.2550-2554 โดยเฉพาะปี พ.ศ.2554 ในเรื่องการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการฆ่าตัวตายสูงที่สุด สาเหตุอันดับหนึ่งคือ ปัญหาด้านการเรียนและสัมพันธภาพ โดยเป็นวัยรุ่นที่อยู่ในระบบศึกษา ร้อยละ 51.1 และวัยรุ่นที่อยู่นอกระบบการศึกษา ร้อยละ 21.1¹⁰ สะท้อนให้เห็นความสามารถในการจัดการด้านสัมพันธภาพของนักเรียนวัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจระดับเขาวนัสังคมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเขาวนัสังคมนักเรียนวัยรุ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 917 ราย และทำการสนทนากลุ่มนักเรียน 50 ราย

ผลการศึกษา พบว่า เชาว์นั้สังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อทำการสนทนาแบบเปิด พบว่านักเรียนวัยรุ่นนั้มีการไปท้อ้โคจร พบคนแปลกหน้า มีการเปิดเผยตัวตนในสื่อสังคมที่มากขึ้น เช่น ซ้อ้ ท้อ้ยู่ เบอร์โทรศัพท์ โดยมองว่า “เป็นเรื่องสนุก ไม่อันตราย ถ้าเราระวังและเป็นพื้นที่ส่วนตัว จะทำอะไรก็ได้” ซึ่งสะท้อนถึงการตระหนักผลเสียท้้้ต่อตนเองและสังคม ด้านความมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือสังคม พบว่า นักเรียนวัยรุ่นนั้ส่วนใหญ่มองว่าเป็นสิ่งดีแต่ไม่มีเวลาหรือโอกาสทำ ไม่รู้ว่าตนเองจะช่วยอะไรได้บ้าง ในด้านการแสดงตนเพื่อจัดการปัญหาด้านสัมพันธภาพ พบว่า มีการใช้อารมณ์ ระวังความโกรธชยัก มีการกลั่นแกล้งประจານในโลกออนไลน์ ซึ่งมองว่าเป็นเรื่องปกติ ใครๆ ก็ทำกัน นักเรียนวัยรุ่นนั้มากกว่า 20 ราย ไม่ทราบว่าจะต้องแสดงตนในแต่ละกาลเทศะอย่างไร ในส่วนด้านการสื่อสาร การนำเสนอ ประสานงาน การเจรจา พบว่า ความกล้าแสดงออก ความมั่นใจน้อย และไม่ทราบวิธีการพูดสื่อสารที่เกิดประโยชน์หรือวิธีการเจรจาประสานงานให้ประสบความสำเร็จ¹¹ จากสถานการณ์ดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเชาว์นั้สังคมเพื่อพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งใน 5 องค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์จากนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 12 กลุ่ม ได้แก่ การตระหนักรู้สถานการณ์ ความร่วมรู้สึกแท้จริง การแสดงตน การเอื้ออำนวยในสังคม และการนำเสนอตนเองของนักเรียนวัยรุ่นนั้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่าเป็นอย่างไรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเชาว์นั้สังคมให้เพิ่มขึ้น

การพัฒนาเชาว์นั้สังคมสามารถพัฒนาได้หลายแนวทาง หนึ่งในแนวทางที่ได้รับการยอมรับ คือ การพัฒนาบนพื้นฐานจิตวิทยาการปรึกษา พบรายงานวิจัยที่ศึกษาผลการพัฒนาเชาว์นั้สังคมโดยใช้บทบาทสมมติและหลักการของการบำบัดด้วยการยอมรับและให้สัญญา (Acceptance and Commitment Therapy, ACT) ในองค์กรตำรวจ รัฐนิเวชาวลล้ พบว่า กระบวนการของ ACT และบทบาทสมมติสามารถนำมาช่วยลดการเกลียดชัง อิจฉา ริษยาในสถานที่ทำงานได้และยังสามารถช่วยเพิ่มเชาว์นั้สังคมได้เป็นอย่างดี¹² การให้การศึกษากลุ่มแบบบูรณาการ (Integrative Group Counseling) เป็นการผสานแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคการปรึกษา มีความยืดหยุ่นต่อสภาพปัญหาตามบริบทของผู้รับบริการ ครอบคลุมทั้งด้านความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมในตัวบุคคล อีกทั้งการปรึกษากลุ่มมีการเอื้อต่อการพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เหมาะกับช่วงวัยรุ่นนั้ที่ให้ความสำคัญกับเพื่อนในวัยเดียวกัน ได้มีพื้นที่ระบายสิ่งที่สับสนภายในจิตใจที่ไม่สามารถพูดกับครอบครัวได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนาให้วัยรุ่นนั้ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือมีเขาวนั้สังคมที่เพิ่มขึ้น สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จในการทำงาน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ยังประโยชน์ต่อสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ น่าอยู่อาศัยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นน
3. เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นน

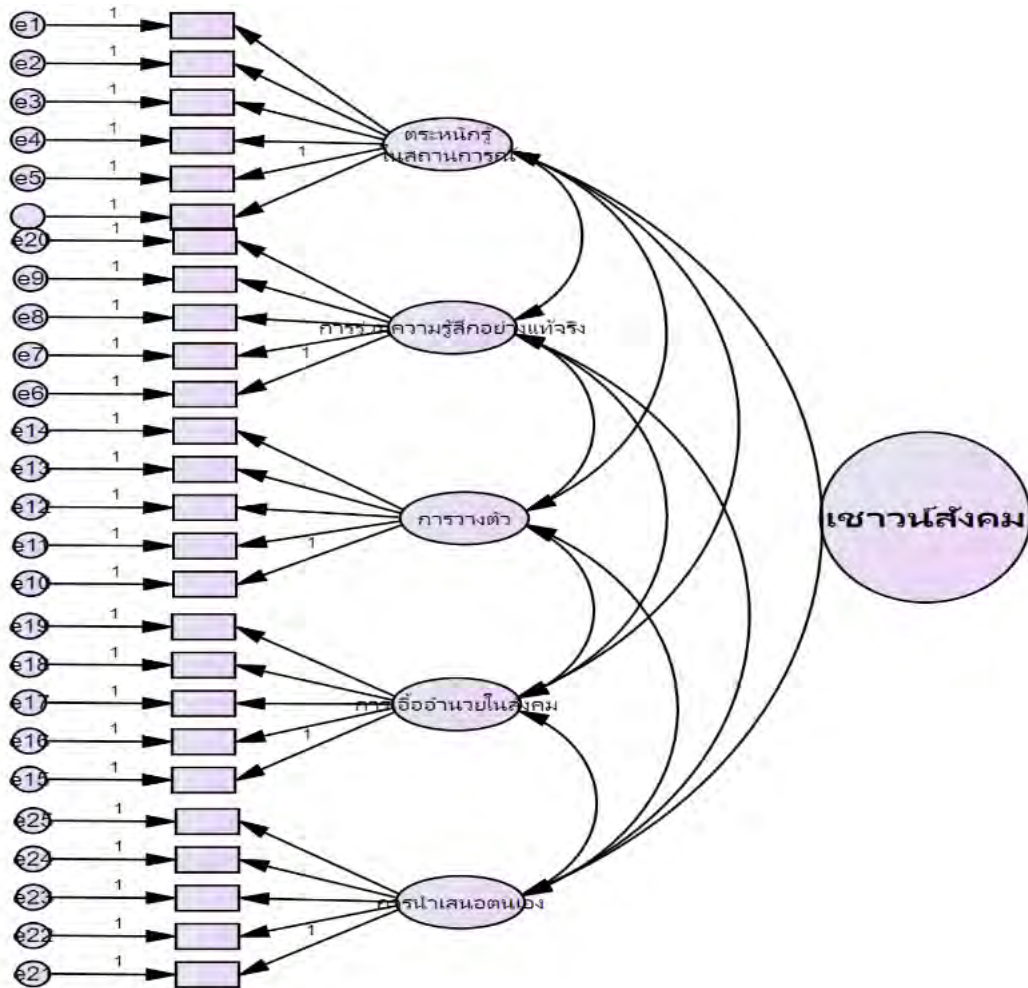
สมมติฐานการวิจัย

1. เขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองหลังได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ
2. เขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มทดลองหลังได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่า เขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบเขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นักเรียนวัยรุ่นนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถด้านการตระหนักรู้สถานการณ์ ความร่วมรู้สึกร่างกายแท้จริง การแสดงตน การเอื้ออำนาจในสังคม และการนำเสนอตนเอง
3. ได้แบบวัดเขาวนั้สังคม ซึ่งสามารถนำแบบวัดจากการศึกษาประยุกต์ใช้กลุ่มที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง
4. ได้รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่นน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาเชาวน์สังคัม

ตัวแปรต้น

1.วิธีการทดลอง

1.1 ได้รับการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ 3 ขั้นตอนคือ

- ขั้นนำ

- ขั้นดำเนินการ ดังนี้

การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

เทคนิคตามแนวทฤษฎีเกสตัลท์

เทคนิคตามแนวทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง

เทคนิคตามแนวทฤษฎีสรีรศาสตร์นิยม

เทคนิคตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์การสื่อสาร

เทคนิคตามแนวทฤษฎีเผชิญความจริง

- ขั้นสรุป

1.2 ไม่ได้รับการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ

2. ระยะเวลาการทดลอง 3 ระยะ

- ระยะก่อนการทดลอง

- หลังการทดลอง

- ระยะติดตามผล

ตัวแปรตาม

เขavnั้ตั้งคม

- การตระหนักรู้สถานการณ์
- ความร่วมรู้สึกอย่างแท้จริง
- การแสดงตน
- การเอื้ออำนาจในสังคม
- การนำเสนอตนเอง

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการพัฒนาเขavnั้ตั้งคม

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากร ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมนักเรียนวัยรุ่นที่มีอายุ 13-15 ปี ในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12 โรงเรียน 4 จังหวัด จำนวน 1,031 คน

ขอบเขตเนื้อหา การพัฒนาเชาวน์สังคมนักเรียนวัยรุ่นโดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ เป็นการผสมผสานแนวคิด ทฤษฎี และเทคนิคทางการศึกษา ได้แก่ การปรึกษากลุ่มของแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเกสตัลท์ ทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีสร้างสรรค์นิยม ทฤษฎีวิเคราะห์การสื่อสาร และทฤษฎีเผชิญความจริง

ขอบเขตระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือนตั้งแต่ กุมภาพันธ์ 2559 ถึง กรกฎาคม 2559

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาเชาวน์สังคมนักเรียนวัยรุ่นโดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ ในการศึกษาใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ทฤษฎีเชาวน์สังคม ทฤษฎีพหุปัญญา ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ในขั้นตอนพัฒนาเชาวน์สังคม ประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของบันดูรา และทฤษฎีการปรึกษาต่างๆ ได้แก่ การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเกสตัลท์ ทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีสร้างสรรค์นิยม ทฤษฎีวิเคราะห์การสื่อสาร และทฤษฎีเผชิญความจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบวิจัยเกี่ยวกับประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเยาวชนสังคม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนมีอายุระหว่าง 13-15 ปี ใน 20 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 795,023 คน ปี พ.ศ.2558 ข้อมูล ณ 2 พ.ค.2559 (ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ นักเรียนมีอายุระหว่าง 13-15 ปี ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ และ ศรีสะเกษ ได้จากการใช้วิธีการสุ่มจำนวน 1,031 คน โดยคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีจำนวน 5-10 เท่าของตัวแปรสังเกตได้¹³

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเยาวชนสังคม ประกอบด้วย ตัวแปรชี้วัด 5 ด้าน คือ การตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness) ความร่วมรู้สึกอย่างแท้จริง (Empathy Accuracy) การแสดงตน (Presence) การเอื้ออำนวยในสังคม (Social Facility) และการนำเสนอตนเอง (Self-presentation)

เครื่องมือ แบบวัดเยาวชนสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปและแบบวัดเยาวชนสังคม 5 องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้สถานการณ์ ความร่วมรู้สึกอย่างแท้จริง การแสดงตน การเอื้ออำนวยในสังคม และการนำเสนอตนเอง จำนวน 41 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .22-.67 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (α -Coefficient Reliability) เท่ากับ .82

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติบรรยาย ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่น โดยวิธีดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการพัฒนาเชาวน์สังคม ได้จากขั้นตอน ดังนี้

1.1 นักเรียนที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเชาวน์สังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา

1.2 นำข้อมูลคะแนนเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่นมาจัดเรียงคะแนนและคัดเลือกนักเรียนวัยรุ่นที่มีคะแนนเชาวน์สังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา เข้าร่วมการพัฒนาเชาวน์สังคม สุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เพื่อพัฒนาเชาวน์สังคม

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการพัฒนาเชาวน์สังคม จำนวน 20 คน ได้จากการสุ่มเข้ากลุ่ม มีคุณลักษณะดังนี้

2.1 นักเรียนมีอายุระหว่าง 13-15 ปี

2.2 มีค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50 ลงมา

2.3 มีความสมัครใจในการเข้าร่วมการพัฒนาเชาวน์สังคม โดยได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง

3. ดำเนินการพัฒนาเชาวน์สังคมโดยการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ การปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป ดำเนินการปรึกษาทั้งหมด จำนวน 10 ครั้ง ระยะเวลาครั้งละ 90 นาที

2. ตัวแปรตาม คือ เชาวน์สังคม

เครื่องมือ รูปแบบการศึกษากลุ่มแบบบูรณาการ ลักษณะผสมผสานแนวคิดทฤษฎี และเทคนิคทางการศึกษา มีขั้นตอนการศึกษากลุ่มแบบบูรณาการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป ดำเนินการปรึกษาทั้งหมด จำนวน 10 ครั้ง ระยะเวลาครั้งละ 90 นาที โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .6-1.0

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติบรรยาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบพหุชนิดวัดซ้ำ (One-Way Repeated MANOVA Measurement) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบพหุชนิดวัดซ้ำ (Two-Way Repeated MANOVA Measurement)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจัดทำเอกสารชี้แจงข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีการบันทึกความยินยอมในการเข้าร่วมงานวิจัย การรักษาความลับโดยไม่เปิดเผยชื่อสกุล มีมาตรการรักษาข้อมูลส่วนตัว และข้อมูลจากการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธ ถอนตัวได้ตลอดเวลา และมีระบบการประเมินผลกระทบทางจิตใจและระบบส่งต่อ การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเขาวนั้สังคัม ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดเขาวนั้สังคัมโดยศึกษากรอบแนวคิดทฤษฎีเขาวนั้สังคัมและทำการสังเคราะห์องค์ประกอบเขาวนั้สังคัมที่ตรงกันได้ 5 องค์ประกอบ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก และตรวจความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้แบบวัดแสดงระดับความคิดเห็น 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ ใช้วัดเพื่อศึกษาเขาวนั้สังคัมนักเรียนวัยรุ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,031 คน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเขาวนั้สังคัมนักเรียนวัยรุ่น ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการศึกษากลุ่มแบบบูรณาการในแบบการผสมผสานแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคทางการศึกษา นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และใช้พัฒนาเขาวนั้สังคัมนักเรียนวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 10 ครั้ง แต่ครั้งห่างกัน 1 สัปดาห์ ระยะเวลาครั้งละ 90 นาที โดยมีการวัดผลค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล (4 สัปดาห์หลังการทดลอง)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาเชาวน์สังคม

1. ข้อมูลทั่วไป นักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 685 คน คิดเป็นร้อยละ 66.40 มีอายุ 14 ปี จำนวน 794 คน คิดเป็นร้อยละ 77.01 ผลการเรียนรู้ในระดับดี เกเรดเฉลี่ยในเทอมล่าสุด เท่ากับ 3.01-3.50 จำนวน 334 คน คิดเป็นร้อยละ 32.39 ส่วนใหญ่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 909 คน คิดเป็นร้อยละ 88.17

2. ผลการศึกษาระดับเชาวน์สังคมโดยรวมของนักเรียนวัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1,031 คน เปรียบเทียบโดยค่าเฉลี่ยคะแนนเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3.35 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.39 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมสูงสุดคือ ด้านความร่วมมือรู้สึกลอยอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.46 รองลงมา คือ ด้านการเอื้ออำนวยในสังคม มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.41 ด้านการตระหนักรู้ในสภาพการณ์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.37 ด้านการแสดงตน มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.33 และด้านการนำเสนอตนเอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 3.21 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบยืนยันอันดับที่ 2 แบบจำลองปรับแก้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีผลภายหลังจากแบบจำลองปรับแก้ (Adjust Model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2) เท่ากับ 1949.05 ค่าชั้นแห่งความอิสระ (df) เท่ากับ 727 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value) เท่ากับ 0.00000 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (Relative χ^2) เท่ากับ 2.68 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) เท่ากับ .040, ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ .92 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ .90 ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อน (RMR) เท่ากับ .047 ค่าดัชนี

รากกำลังสองเฉลี่ยมาตรฐานของส่วนที่เหลือ (SRMR) เท่ากับ .050, P-Value for Test of Close Fit = 1, NFI = .96, IFI = .98 ค่าดัชนีความเหมาะสมสอดคล้องเปรียบเทียบ CFI = .98 และ ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต CN = 475.90) แสดงว่า การประมาณค่าพารามิเตอร์ขององค์ประกอบเซวาร์ตังคมของนักเรียนวัยรุ่นมีความน่าเชื่อถือ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สนับสนุนว่าเซวาร์ตังคม ประกอบด้วย 5 ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้สถานการณ์ ความร่วมรู้อย่างแท้จริง การแสดงตน การเอื้ออำนวยในสังคม และการนำเสนอตนเอง

ผลการพัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ

รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ เป็นการผสมผสานแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคทางการศึกษา ประกอบด้วย ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีเกสตัลท์ ทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสาร ทฤษฎีการเผชิญความจริง ทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม โดยขั้นตอนการศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ และขั้นสรุป จำนวน 10 ครั้ง ครั้งละ 90 นาที ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสร้างสัมพันธภาพ โดยเทคนิคการยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Positive Regard and Acceptance) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเน้นผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง มีแนวคิดทฤษฎีมีความเชื่อในศักยภาพของมนุษย์ หากได้รับความมั่นใจ และเป็นตัวของตัวเองจะมีความพร้อมที่จะนำตนเองและเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างสร้างสรรค์ สามารถพัฒนาตนเองเต็มตามความสามารถ เข้าใจและยอมรับตนเองตามความเป็นจริง มีความสอดคล้องภาพลักษณ์ตนเองกับประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ใช้เพื่อสร้างสัมพันธภาพในการปรึกษาระหว่างผู้ให้การศึกษาและสมาชิกภายใต้บรรยากาศที่อบอุ่น จริงใจ และยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไขจากผู้ให้การศึกษา มีความเชื่อมั่นในศักยภาพสมาชิกกลุ่มที่จะพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์

2. การพัฒนาการตระหนักรู้สถานการณ์: การตระหนักรู้ในตนเอง โดยเทคนิคการนำให้เกิดการตระหนักรู้ (Direct Awareness) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีแนวคิดทฤษฎีที่เชื่อมนุษย์มีศักยภาพ อิสระในตัวเองที่จะเลือกรับผิดชอบชีวิตตนเอง โดยมีธรรมชาติอยู่ 3 ประการ คือ Self-Actualization, Self-Regulation, Awareness เมื่อบุคคลมีการตระหนักรู้ในความรู้สึกจุดเด่นด้อยของตน จะช่วยให้บุคคลเป็นตัวของตัวเอง เกิดความรับผิดชอบต่อตนเอง

มีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต แสดงออกอย่างเป็นตัวเอง รู้ว่าตนเป็นใคร ทำอะไร ไม่อิงตามคนอื่น ผู้วิจัยบูรณาการร่วมกับเทคนิคการจินตนาการ (Imaginary) เทคนิคการมอบหมายการบ้าน (Assign Homework) ของการศึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีแนวคิดพฤติกรรมของมนุษย์อยู่ภายใต้การควบคุมสิ่งแวดล้อมและเป็นผลจากการเรียนรู้และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ การใช้การจินตนาการสามารถทำให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเองว่าเป็นมีความรู้สึก นึกคิดอย่างไร ในสภาวะปัจจุบัน เพื่อเห็นจุดปัญหาและช่วยผู้รับบริการวางแผนการแก้ไขหรือพัฒนา ให้นำไปใช้ในชีวิตในอนาคตได้ การมอบหมายการบ้านจะเป็นช่องทางการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเอง เพื่อให้สามารถรับรู้ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเท่าทัน โดยใช้การจินตนาการประสบการณ์ทางบวก/ลบเพื่อนำสู่การตระหนักรู้ความรู้สึกตนเองและพัฒนาการตระหนักรู้ให้เพิ่มมากขึ้น โดยใช้เทคนิคการมอบหมายการบ้านให้ได้ฝึกการตระหนักรู้ในชีวิตจริง

3. การพัฒนาการตระหนักรู้สถานการณ์: การตระหนักรู้ในสังคม โดยเทคนิคการอยู่กับความรู้สึก (Stay with Feeling) ของการศึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีแนวคิด บุคคลมักจะแสดงออกโดยการหลีกเลี่ยงที่จะไม่ระบุดึงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองออกมา เกิดเป็นภาวะเก็บกด การอยู่กับความรู้สึกจะช่วยให้เกิดการรับรู้ภาวะความสมบูรณ์ของอารมณ์ เมื่อเกิดความรู้สึกอึดอัดในสภาวะอารมณ์ โดยเฉพาะในสิ่งที่ต้องการหลีกเลี่ยง เช่น สัมพันธภาพกับบุคคลและสังคม บุคคลจะสามารถจัดการความคิด อารมณ์ พฤติกรรมของตนได้ตรงประเด็นและดีขึ้น ผู้วิจัยบูรณาการร่วมกับ เทคนิคการใช้ตัวแบบ (Modeling) ของการศึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีแนวคิดว่าการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบช่วยให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่และยังช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วนั้น บุคคลสามารถนำไปแสดงพฤติกรรมที่ได้จดจำนั้นไว้ในอนาคต เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ความรู้สึกของตนเองต่อบุคคลอื่นและสังคม รับรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเองต่อผู้อื่นที่แท้จริง รับรู้สภาวะรอบข้างที่ส่งผลต่อตนเอง ทั้งจากประสบการณ์จริงของตนเองและการเรียนรู้จากตัวแบบ

4. การพัฒนาความรู้สึกอย่างแท้จริง : การรับรู้ จดจำ และร่วมความรู้สึก โดยเทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of feeling) การทำให้เกิดความกระจ่าง (Clarification) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง (The Person-Centered Approach in Group) มีแนวคิดมุ่งเน้นเรื่องสัมพันธภาพระหว่างการปรึกษาให้เกิดความไว้วางใจเน้นหลัก 3 ประการ คือ ความจริงแท้ การยอมรับทางบวกอย่างไม่มีเงื่อนไข และการเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อให้ผู้รับการปรึกษาได้รับรู้ตนเองตามความเป็นจริง เกิดความสอดคล้องของภาพลักษณ์และประสบการณ์จริง ผู้วิจัยบูรณาการร่วมกับเทคนิคการใช้ตัวแบบ (Modeling) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีแนวคิดการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบช่วยให้ผู้รับบริการได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่และยังช่วยกระตุ้นให้ผู้รับบริการได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วนั้น บุคคลสามารถนำไปแสดงพฤติกรรมที่ได้จดจำนั้นไว้ในอนาคต ซึ่งผู้ให้การปรึกษาเป็นตัวอย่างในพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกอย่างแท้จริง โดยการเป็นแบบอย่างของการฟังอย่างตั้งใจ การสะท้อนความรู้สึก และการทำให้เกิดความกระจ่าง ในขณะที่รับฟังเรื่องราวอย่างเข้าใจในโลกของผู้รับการปรึกษาประเมินด้วย: The Empathy Rating Scale ของ คาร์กฮัท

5. การพัฒนาความรู้สึกอย่างแท้จริง: การแสดงออกและสนองตอบอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลอื่น โดยเทคนิคการฟังอย่างตั้งใจ (Active listening) การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of feeling) ยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditional Positive Regard) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง (The Person-Centered Approach in Group) มีแนวคิดมุ่งเน้นเรื่องสัมพันธภาพระหว่างการปรึกษาให้เกิดความไว้วางใจเน้นหลัก 3 ประการ คือ ความจริงแท้ การยอมรับทางบวกอย่างไม่มีเงื่อนไข และการเข้าใจอย่างลึกซึ้งเพื่อให้ผู้รับการปรึกษาได้รับรู้ตนเองตามความเป็นจริง เกิดความสอดคล้องของภาพลักษณ์และประสบการณ์จริง การปรึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เทคนิคการฝึกทักษะ (Skills training) เทคนิคการเสริมแรง (Reinforcement) เทคนิคการมอบหมายการบ้าน (Assign Homework) แนวคิดพฤติกรรมมนุษย์ หากได้รับการฝึกฝนบ่อยครั้ง ร่วมกับการเสริมแรงจะช่วยให้ผู้รับบริการมีความชำนาญและมั่นใจกล้าที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริงมากขึ้นเป็นไปตามหลักการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Operant

Condition) มีการให้สมาชิกจับคู่ผลัดกันเล่าเรื่องและรับฟังกันและกันเพื่อรับรู้การแสดงออกความร่วมรู้สึกอย่างแท้จริงของตนและทำการฝึกฝนให้เพิ่มขึ้น โดยมีผู้ให้การปรึกษาและสมาชิกกลุ่มร่วมกันเสริมแรงให้มีความมั่นใจเพิ่มขึ้น มีการมอบหมายการบ้านเพื่อให้ได้ฝึกปฏิบัติในชีวิตจริง

6. การพัฒนาการแสดงตน : การแสดงออกพฤติกรรมต่อหน้าผู้อื่นอย่างสุภาพ โดยเทคนิคการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem base learning) ของทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ (Constructivism Learning Theory) มีแนวคิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคลเกิดขึ้นได้เมื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่เป็นของตนเองขึ้นมา การเรียนรู้จากปัญหาช่วยให้บุคคลได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาด้วยตนเองเป็นและเกิดเป็นมุมมองใหม่นำสู่พฤติกรรมใหม่ที่มีความเหมาะสมขึ้นได้ ผู้วิจัยบูรณาการร่วมกับเทคนิคการวิเคราะห์การสื่อสาร (Transactional Analysis) เทคนิคการวิเคราะห์สถานะตัวตน (Ego state Analysis) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสาร (Transaction Analysis) มีแนวคิดบุคคลมักตัดสินใจจากเหตุการณ์ในอดีตซึ่งเหมาะสม เหตุการณ์นั้นเพื่อความอยู่รอดซึ่งอาจใช้ไม่ได้เสมอไป แต่สามารถตัดสินใจใหม่ได้โดยการเรียนรู้สถานะของ (P-A-C) และทำการสื่อสารให้สอดคล้องกับสถานะนั้น การปรึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เทคนิคการฝึกทักษะ (Skills training) ชั่วโมงการปรึกษามีการใช้สถานการณ์ปัญหาจริงของสมาชิกกลุ่มนำมาใช้ในการวิเคราะห์สถานะตัวตนและรูปแบบการสื่อสารที่เกิดขึ้น และทำการฝึกฝนการแสดงตนให้สอดคล้องกับสถานะตัวตนและทำการฝึกการสื่อสารใหม่

7. การพัฒนาแสดงตน : การลำดับความสำคัญและการจัดการปัญหา ผู้วิจัยนำเทคนิคบทบาทสมมติ (Role play) เทคนิคการฝึกซ้อมพฤติกรรม (Skills training) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรม (Behavioral Counseling in Group) ที่มีแนวคิดว่าการแสดงบทบาทช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้สัมผัสประสบการณ์ทั้งของตนเองและบุคคลอื่น สามารถช่วยให้จัดการความรู้สึกของตนในสิ่งที่กลัวหรือเป็นกังวลได้ ซึ่งจะเกิดทั้งการเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมใหม่ บูรณาการร่วมกับเทคนิคการวิเคราะห์การสื่อสาร (Transactional Analysis) การปรึกษากลุ่มทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสาร (Transaction Analysis) แนวคิดการสื่อสารมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ การสื่อสารแบบสอดคล้อง ขัดแย้ง หรือ ซ่อนเร้น การวิเคราะห์การสื่อสารของตนเองว่าเป็นรูปแบบใด จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจและปรับวิธีการสื่อสารให้เป็นการสื่อสารความสอดคล้องกับบุคคล

สถานการณ์ เพื่อเกิดการมีมิติที่ติดต่อกัน มีการนำบทบาททัศนคติสถานการณ์ในโรงเรียนมาใช้ เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมองเห็นภาพการลำดับความสำคัญปัญหาและการจัดการปัญหาของตนเองในทุกด้าน สามารถสัมผัสในความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง ที่แสดงออกไป ผู้ให้การปรึกษาสนับสนุนให้สมาชิกได้วิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารของตนเองที่เกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร มีการซ่อนเร้น แอบแฝง หรือการเล่นเกมหรือไม่ จากนั้นทำการสนับสนุนให้มีการสื่อสารและแสดงพฤติกรรมในรูปแบบใหม่

8. การพัฒนาการเอื้ออำนาจในสังคม โดยเทคนิคการใช้ตัวแบบ (Modeling) การปรึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรม (Behavioral Counseling in Group) มีแนวคิดพฤติกรรมสามารถเกิดขึ้นได้จากการสังเกตและเลียนแบบจากตัวแบบ โดยเฉพาะตัวแบบที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มสมาชิกที่ใช้ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ทัศนคติ จะเป็นตัวแบบที่ดีกว่าตัวแบบที่แตกต่างจากกลุ่ม ผู้วิจัยบูรณาการร่วมกับเทคนิค WDEP ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเผชิญความจริง (Reality Counseling in Group) มีแนวคิดบุคคลจะมีการสะสมภาพ (Picture Album) และโลกคุณภาพ (Quality world) ของตนไว้ในห้วงคำนึง และมักจะเป็นทุกข์เมื่อสิ่งนั้นไม่เป็นไปตามความต้องการ การให้สมาชิกกลุ่มได้เผชิญความจริงในศักยภาพตนเองและในสิ่งที่ตนต้องการแท้จริงจะช่วยให้เขาได้เข้าใจในสิ่งที่ตนต้องการและมุ่งมั่นที่จะทำอย่างแท้จริง ผู้วิจัยใช้ตัวแบบของการเป็นผู้ให้ ผู้เอื้ออำนาจในสังคมแก่วัยรุ่นจากการชมวิดีทัศน์และการทำการสำรวจภาพของการเป็นผู้เอื้ออำนาจของตนเองว่าต้องเป็นอย่างไร จะมีส่วนช่วยในสังคมอะไรได้บ้าง และวางแผนการปฏิบัติว่าตนเองจะทำอะไรเพื่อสังคมและผู้อื่น

9. การนำเสนอตนเอง : การนำเสนอเพื่อสร้างความพึงพอใจและเกิดความร่วมมือ โดยเทคนิคการฝึกทักษะ (Skill training) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีพฤติกรรม (Behavioral Counseling in Group) มีแนวคิดเชื่อว่าพฤติกรรมชำนาญขึ้นได้ หากได้รับการฝึกฝนบ่อยครั้ง เกิดความมั่นใจ กล้าที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริงมากขึ้น เป็นไปตามหลักการเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Operant Condition) ซึ่งบูรณาการร่วมกับ เทคนิคการวิเคราะห์เกมสื่อสาร (Game Analysis) ของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีการวิเคราะห์การสื่อสาร (Transaction Analysis) มีแนวคิดการติดต่อประสานงานเป็นพื้นฐานในการสื่อสาร ซึ่งการสื่อสารนี้เป็นไปเพื่อการแลกเปลี่ยนการเอาใจใส่

(Stroke) แต่เกมที่ใช้ในการสื่อสารมักจบลงด้วยความรู้สึกที่ไม่ดีทั้งสองฝ่าย ซึ่งบุคคลมักใช้ไว้เพื่อป้องกันความใกล้ชิด การที่สมาชิกกลุ่มได้ตระหนักถึงเกมที่ใช้ในการติดต่อทั้งการเป็นผู้ใช้เกมหรือเป็นผู้ได้รับเกม จะช่วยให้สมาชิกตระหนักถึงผลของเกมและไม่ใช้เกมชีวิตในการติดต่ออีกต่อไป สมาชิกกลุ่มได้ทำการจับคู่ปฏิบัติการติดต่อสื่อสาร ประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ จากนั้นให้ทำการวิเคราะห์การสื่อสารของตนเอง วิเคราะห์การใช้เกม เมื่อเกิดความเข้าใจแล้ว จึงให้สมาชิกกลุ่มทำการฝึกทักษะแสดงพฤติกรรมและการสื่อสารใหม่ที่ไม่ใช่เกมในการติดต่อประสานงาน

10. การยุติการปรึกษา โดยทักษะการยุติกลุ่มการปรึกษานบูรณาการร่วมกับเทคนิคการให้แสดมภ์ชีวิต ทฤษฎีวิเคราะห์การสื่อสาร (Transactional Analysis) มีแนวคิดการให้แสดมภ์สี่ต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ของความรู้สึกต่างๆ เป็นการสรุปภาพของชีวิตปัจจุบัน ช่วยให้สมาชิกเห็นภาพของตนเองภายหลังการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม ว่าปัจจุบันความรู้สึกของตนเองเป็นอย่างไร ได้แก่

แสดมภ์สี่ทอง หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง ภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง

แสดมภ์สี่น้ำตาล หรือสี่เทา หมายถึง ความรู้สึกหดหู่ เห็นว่าตัวเองบกพร่อง

แสดมภ์สี่ขาว หมายถึง ความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นผู้ที่ถูกต้องเสมอ ใครว่ากล่าวติเตียนไม่ได้

แสดมภ์สี่แดง หมายถึง ความรู้สึกโกรธ ขุ่นเคือง ไม่พอใจ

แสดมภ์สี่น้ำเงิน หมายถึง ความรู้สึกเหงา เศร้าสร้อย ปวดร้าวใจ

เพื่อยุติการปรึกษาและประเมินตนเองภายหลังการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ

ผลของรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเชาวน์สังคมนาของนักเรียนวัยรุ่น

1. เชาวน์สังคมนาของนักเรียนวัยรุ่นกลุ่มทดลองหลังได้รับรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการและหลังการติดตามผลเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเชาวน์สังคมนาของนักเรียนวัยรุ่นในภาพรวม และรายด้าน ระหว่าง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลของกลุ่ม ทดลองด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียวแบบพหุชนิดวัดซ้ำ (One-Way MANOVA Repeated Measurement)

(n=10)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F
เชาวน์สังคมนา โดยรวม	การวัดก่อน หลัง และการติดตามผล	3.391	2	1.696	32.990**
	ความคลาดเคลื่อน	.925	18	.051	
	รวม	4.316	20	1.747	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เขาวน้สังคมนาองนักเรียนวัยรૂนกลุ่มทดลองหลังได้ร้รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการและหลังการติดตามผลเพิ่มข้ันกว่า เขาวน้สังคมนาองนักเรียนวัยรૂนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ร้รูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ อย่างมีน้ยสำค้ญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเขาวน้สังคมนาองรวมและรายด้านระหว่าง ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวน สองทางแบบพหุชนิดวัดซ้ำ (Two-Way MANOVA Repeated Measurement)

(n=10)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เขาวน้สังคมนาองโดยรวม	การวัดก่อน หลัง และการติดตามผล (Main effect)	2.330	2	1.165	25.058*
	ปฏิสัมพันธ์ (Interaction)	2.354	2	1.177	25.314*
	ความคลาดเคลื่อน	1.581	34	.046	
	รวม	6.265	38	2.388	

* มีน้ยสำค้ญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาผลของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน (Interaction) ระหว่างกลุ่มทดลองและระยะเวลาการวัด พบว่า เขาวน้สังคมนาองโดยรวมมีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างมีน้ยสำค้ญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 25.314) และ พบว่าในรายด้านทั้ง 5 ด้านมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทดลองและระยะเวลาการวัด อย่างมีน้ยสำค้ญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมนักเรียนวัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean=3.35 S.D.=0.39) โดยแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคม ดังนี้ด้านความร่วมมือรู้สึกอย่างแท้จริงอยู่ในระดับมาก (Mean=3.46) ด้านการเอื้ออำนวยในสังคมอยู่ในระดับมาก (Mean =3.41) ด้านการตระหนักรู้ในสภาพการณ์อยู่ในระดับปานกลาง (Mean=3.37) ด้านการแสดงตนอยู่ในระดับปานกลาง (Mean= 3.33) ด้านการนำเสนอตนเองอยู่ในระดับปานกลาง (Mean=3.2) ทั้งนี้เป็นเพราะภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีต้นทุนชีวิตแตกต่างจากภูมิภาคอื่นในด้านฐานะ การศึกษา มีคนยากจนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.78 ของคนจนทั้งประเทศ¹⁴ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้สังคมที่หลากหลายรูปแบบ โอกาสได้รับการฝึกฝนความสามารถด้านปฏิสัมพันธ์และการสนใจในสังคมจึงลดลง อีกทั้งบิดา มารดาซึ่งเป็นแบบอย่างการมีปฏิสัมพันธ์เริ่มแรกไม่ได้เข้าร่วมอาศัยเนื่องจากค่าแรงงานต่างถิ่นข้อจำกัด ความแตกต่างด้านสติปัญญาเมื่อเทียบกับภาคอื่น¹⁵ ส่งผลต่อความสามารถจัดการด้านสัมพันธ์ภาพซึ่งถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้ สิ่งทีระดับประคองให้ความสามารถโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางอาจเป็นเพราะโรงเรียนมีส่วนช่วยเหลือ ด้านความร่วมมือรู้สึกอย่างแท้จริงและการเอื้ออำนวยในสังคมอยู่ในระดับมากเพราะคนไทยอีสานเป็นคนที่มีความน้ำใจ อาหารต่อพี่น้องซึ่งเป็นแบบอย่างทีถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นภาคอีสาน องค์กรประกอบพลังตัวตน ด้านการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอยู่ในระดับ¹⁶

การเอื้ออำนวยในสังคมในการศึกษารั้งนี้อยู่ในระดับมาก แต่องค์กรประกอบย่อยด้านการบำเพ็ญตนเพื่อสังคมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของต้นทุนชีวิตด้านการแสดงออกบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ที่พบว่าในระดับปานกลาง¹⁶ ด้านการตระหนักรู้สถานการณ์การแสดงตน และการนำเสนอตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะได้รับการพุงด้วยกิจกรรมในโรงเรียนช่วยหนุน กอปรกับนโยบายการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เช่น กีฬาสี งานแสดงความสามารถนักเรียน งานร่วมกับหน่วยราชการอื่นๆ ให้นักเรียนวัยรุ่นเกิดการเรียนรู้จากตัวแบบซึ่งไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับการศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมในวัยรุ่นไทย ที่พบว่า ความรู้สึกไวและความเข้าใจสังคมของวัยรุ่นภาคอีสานอยู่ในระดับปานกลาง¹⁷ สะท้อนถึงความสามารถในการรับรู้เท่าทัน การประเมินวิเคราะห์

การตัดสินใจในสถานการณ์ทำได้ปานกลาง มีความเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายจากอิทธิพลของสื่อสังคมที่ไม่เหมาะสมในปัจจุบันเพราะมีแนวโน้มของการเลียนแบบสูง ควรได้รับการชี้แนะแนวทางและสร้างเสริมให้เพิ่มมากขึ้น ด้านการแสดงตนและการนำเสนอตนเอง มีความสอดคล้องกับการศึกษาของกรมสุขภาพจิตปี 2554 ที่พบว่า เด็กภาคอีสานเป็นคนขี้อาย ไม่กล้าแสดงออก ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาความสามารถตนเอง

การพัฒนารูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการ

การกำหนดขั้นตอนในชั่วโมงการปรึกษาและรูปแบบการปรึกษา มีการพัฒนาจากผลการศึกษาเขาวนั้สังคมของนักเรียนวัยรุ่น กำหนด 3 ขั้นตอนการปรึกษา คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินการขั้นสรุป¹⁸ ขั้นตอนการปรึกษามีความครอบคลุมในเรื่องการสร้างและรักษาสัมพันธภาพการพัฒนาโดยใช้ทฤษฎีและเทคนิค และการสรุปผลเพื่อสำรวจสิ่งค้างค้างในตน ขั้นตอนที่ 3 นี้สามารถช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความรู้สึกดีต่อการปรึกษา ได้รับโอกาสพัฒนาตนและลดสิ่งค้างค้างอุปสรรค ภายหลังรับการปรึกษา การกำหนดขั้นตอนการปรึกษาลักษณะนี้มีความสอดคล้องกับการกำหนดขั้นตอนการปรึกษาในปัจจุบัน ที่นำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาเป็นรูปแบบการปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นการเปิดโอกาสสำหรับปฏิสัมพันธ์¹⁹ มีความเหมาะสมกับช่วงวัย (Peers) ที่ต้องการการพูดคุยกับเพื่อนวัยเดียวกัน²⁰ อีกทั้งการมีระยะเวลาและชั่วโมงการปรึกษาที่กระชับ เป็นแบบระยะสั้น นักเรียนสามารถเข้าร่วมการปรึกษาได้ทุกครั้ง จำนวนชั่วโมงเกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้านการจัดการปรึกษาพัฒนาตามองค์ประกอบเขาวนั้สังคม มีการจัดลำดับที่เหมาะสม เช่น การตระหนักรู้สถานการณ์ มีการเริ่มพัฒนาการตระหนักรู้ที่ตนเองก่อนเริ่มพัฒนาการตระหนักรู้สถานการณ์ซึ่งช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นได้เข้าใจและเรียนรู้หลักการโดยเริ่มต้นที่ตนเองก่อนออกสู่ภายนอก ความร่วมรู้สึกอย่างแท้จริงมีการแบ่งเป็นการพัฒนาการรับรู้ความรู้สึกก่อนเป็นอันดับแรกและจึงทำการพัฒนาการแสดงออกการร่วมความรู้สึก เป็นต้น การจัดลำดับขั้นที่เหมาะสมจึงช่วยให้การปรึกษาดำเนินไปอย่างราบรื่น กระชับ ไม่เกิดความสับสน

การบูรณาการทฤษฎีและเทคนิค ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปรึกษาเพราะแนวคิดทฤษฎีและเทคนิคที่นำมาบูรณาการมีความสอดคล้องและเอื้อต่อกันและมีความตรงกับคุณลักษณะของตัวแปรที่ต้องการพัฒนารูปแบบการปรึกษามีความน่าสนใจ แปลกใหม่ ซึ่งนักเรียนวัยรุ่นมี

ความชื่นชอบส่งผลให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มที่และเข้าร่วมการปรึกษาทุกครั้ง อีกทั้งการบูรณาการการปรึกษามีความยืดหยุ่นในตัวเพราะเน้นผู้รับเป็นศูนย์กลางไม่บังคับหรือฝืนธรรมชาติของวัยรุ่น ส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่ผ่อนคลาย เข้าใจอย่างแท้จริงและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

การพัฒนาเขาวนั้สังคมนักเรียนวัยรุ่น

กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนเขาวนั้สังคมสูงระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะมีกระบวนการปรึกษา เน้นการสร้างและรักษาสัมพันธภาพอย่างต่อเนื่องเกิดเป็นความไว้วางใจต่อผู้ให้การศึกษา เกิดการแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันส่งผลต่อความงอกงามในจิตใจที่เพิ่มขึ้น การมีจำนวนครั้งและระยะเวลาที่เหมาะสม²¹ ส่งผลให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถเข้าร่วมการปรึกษาได้ครบทุกครั้ง ด้านการมีระยะห่างของเวลาช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นมีเวลาฝึกฝนตนเองในชีวิตจริง อีกทั้งการใช้กระบวนการกลุ่มในพัฒนาการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เหมาะสมเกิดบรรยากาศการดูแล ยอมรับ การเข้าใจและสนับสนุน เสมือนเป็นสังคมจำลองให้นักเรียนวัยรุ่นได้ฝึกฝนความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม²² การมีรูปแบบการได้ฝึกฝนในกลุ่มและนอกกลุ่มช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นมีความรู้สึกลดอคติเพราะผู้ฝึกได้รับกำลังใจ การสนับสนุนจากเพื่อนสมาชิกกลุ่มพร้อมคำแนะนำจากผู้ให้ปรึกษากระบวนการกลุ่มถือเป็นสถานที่ให้วัยรุ่นได้แสดงออกถึงความสับสน ได้สำรวจสิ่งที่สงสัยเกี่ยวกับตนเอง ได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวของตนเองกับเพื่อน²³ มีการติดตามผลต่อเนื่อง ผลค่าเฉลี่ยคะแนนเขาวนั้สังคมจึงสูงในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างเห็นได้ชัด

กลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเขาวนั้สังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะกระบวนการปรึกษากลุ่มนั้นถือเป็นกระบวนการที่ใช้ในการป้องกันหรือบรรเทาปัญหาในกลุ่มคนที่มีประสิทธิภาพ²⁴ ความกล้าเปิดเผยตนเองของนักเรียนวัยรุ่นนำสู่ความงอกงามและเติบโตของจิตใจตนเอง เกิดสัมพันธภาพที่มีความแน่นแฟ้นราบรื่น²⁵ การได้รับการเสริมแรงเชิงบวกภายในกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นกล้าที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนตามมา²⁶ การที่สภาพการณ์ภายในห้องทดลองเปิดโอกาสให้นักเรียนวัยรุ่นเป็นทั้งผู้ปฏิบัติการด้วยตนเองและปฏิบัติร่วมกันและมีการ

จัดการแทรกแซง (Intervention) อยู่ในรูปการคิดวิเคราะห์ การได้สำรวจตนเอง การเห็นแบบอย่าง และการฝึกการปฏิบัติ ส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นได้เห็นความสามารถของตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและประสบผลสำเร็จ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Self-efficacy)

กลุ่มทดลองระยะติดตามผลการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนเชาวน์สังคมสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะระบบการเฝ้าติดตามพฤติกรรมและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญ ช่วยส่งเสริมให้เชาวน์สังคมของนักเรียนวัยรุ่นมีความทนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อตัวแปรบุคลิกภาพทุกตัว ตามแนวคิดของ กอร์ดอน อัลพอร์ต และ เรย์มอน เจอร์นาร์ด แคทเทล พลังทางสังคมและประวัติศาสตร์มีอิทธิพลต่อการก่อตัวของ ego ตามแนวคิดของอีริก ฮอมเบอร์เกอร์ อีริกสัน สิ่งแวดล้อมสามารถกีดขวางหรือส่งเสริมความต้องการที่จะบรรลุศักยภาพได้ ตามแนวคิด มาสโลว์ และคาร์ล โรเจอร์²⁷

ข้อเสนอแนะ

ด้านการนำผลวิจัยไปใช้

1. แบบวัดเชาวน์สังคม มีความเหมาะสมกับนักเรียนวัยรุ่น สามารถนำไปปรับใช้ใน กลุ่มตัวอย่างอื่น โดยควรคำนึงถึงภาษาถ้อยคำให้เหมาะสมตามพัฒนาการช่วงวัย
2. ผลการศึกษาเชาวน์สังคมไปใช้ในการวางแผนทางการพัฒนาเชาวน์สังคมนักเรียนวัยรุ่นที่มีความคล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่าง
3. การนำรูปแบบการปรึกษากลุ่มแบบบูรณาการไปใช้ควรได้รับการศึกษาจากผู้มีความเข้าใจด้านจิตวิทยาการปรึกษาก่อนปรับใช้เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเชาวน์สังคมในกลุ่มประชากรอื่น เช่น กลุ่มวัยทำงานในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น นักบริหาร พนักงานขาย หรือในกลุ่มข้าราชการหน่วยต่างๆ

2. การศึกษาในกลุ่มประชากรขนาดใหญ่ควรให้ความสำคัญกับการสุ่มหลายขั้นตอน เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีของประชากรไม่เกิดการกระจุกตัว ทั้งนี้เพราะเขาวนัสังคมเป็นคุณลักษณะที่มีตัวแปรอื่นเข้ามาอิทธิพลได้ง่าย

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ.2550 (2551). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 ตอนที่ 9 ก หน้าที่ 3
2. Kihlstrom, J. F., & Cantor, N. (2000). Social intelligence. *Handbook of intelligence*, 2, p. 362.
3. Gardner H. (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligence*. (10th ed). Basic book, New York, NY. p. 67.
4. Goldeman Daniel. (2006). *Social Intelligence*. London: Hutchinson. (Goleman & Boyatzis, 2008)
5. สุริยคว ทริปาตี, พรณิภา สังข์ทอง และ ศิริวิมล ศาลจันทร์. (2556). โครงการศึกษาสภาพการณ์ ต้นทุนชีวิต นักเรียนมัธยมทั่วประเทศ. *วารสารกุมารเวชศาสตร์ มกราคม – มีนาคม 2556*, 52(1): 36 – 43.
6. สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2559) “รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2559, สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
7. วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, ศิวพร ปกป้อง, นันทนัช สงศิริ และ ปองกมล สุรัตน์ (2552). *พฤติกรรม การข้ามแห่งรั้งแค้นผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : ปัญญา สมาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะประเทศไทย.
8. เบญจพร ดันตสูต (2559) วันที่ค้นข้อมูล 13 กุมภาพันธ์ 2558 เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/thaichildpsy/posts/606297562834208:0>
9. ศรีเรือน แก้วก้างวาล (2553). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย: วัยรุ่น-วัยสูงอายุ (เล่ม2)*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

10. กรมสุขภาพจิต (2555). สถิติการฆ่าตัวตายของวัยรุ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วันที่ค้นข้อมูล 20 กุมภาพันธ์ 2558. เข้าถึงได้จาก <http://alumni.knc.ac.th/pdf/55-9/02-09-2555.pdf>
11. Lebkhao D. (2014). *The study of Social Intelligence in Adolescent in Roi Et province*. The Asian Conference on Psychology and the Behavioral Sciences 2014 – Official Conference Proceedings: ISSN:2187-4743
12. Bilich Linda L. and Ciarrochi Joseph. (2009). *Promoting Social Intelligence Using the Experiential Role-Play Method*. In J.T Blackledge, J.V Ciarrochi & F.P. Deane (Eds.), *Acceptance and commitment therapy: contemporary theory research and practice* (pp.247 – 262). QLD, Australia: Australian Academic Press. Retrieved January, 26, 2013. From www.sciedirect.com
13. Comrey, A.L., & Lee H.B. (1992). *A first cause in factor Analysis*, Hillsdale. NJ: Erbaum.. Tabachnick & Fidell, 2001 p.588 cited in Comrey & Lee, 1992
14. คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจน และความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2556. สำนักงานพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม, กรุงเทพฯ.
15. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2555). *รายงานการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็ก นักเรียนไทย 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์.
16. สุริยเดว ทรีปาตี, พรรณีภา สังข์ทอง และ ศิริวิมล ศาลาจันทร์. (2556). โครงการศึกษาสภาพการณ์ต้นทุนชีวิต นักเรียนมัธยมทั่วประเทศ. *วารสารกุมารเวชศาสตร์ มกราคม – มีนาคม 2556*, 52(1): 36 – 43.
17. พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2550). การศึกษาการตระหนักรู้ทางสังคมและการสร้างโมเดลการให้คำปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ทางสังคม ของวัยรุ่นไทย. ปรินญาการศึกษา คุษฎีบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาการให้ คำปรึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
18. Corey Gerald. (2012). *Theory and Practice of Group Counseling*. (8th ed.). CA: Brooks/Cole Cengage Learning. Pp.94-142

19. Corey Gerald. (2012). Theory and Practice of Group Counseling. (8th ed.). CA: Brooks/Cole, Cengage Learning. P.30
20. ศรีเรือน แก้วกังวาล (2553). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย: วัยรุ่น-วัยสูงอายุ (เล่ม2). (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
21. Corey Gerald. (2012). Theory and Practice of Group Counseling. (8th ed.). CA: Brooks/Cole, Cengage Learning. P.100
22. Jacobs, E, E, Masson, R, L. & Harvill, R, L. (2009). Group Counseling: Strategies and Skills. 6th ed. Belmon: CA Brooks/ Cole. Cengage Learning. pp.29-33
23. Corey Gerald. (2012). Theory and Practice of Group Counseling. (8th ed.). CA: Brooks/Cole, Cengage Learning. P.30
24. Corey Gerald. (2012). Theory and Practice of Group Counseling. (8th ed.). CA: Brooks/Cole, Cengage Learning. P.27
25. เอมอร กฤษณะรังสรรค์. (2559) . ทักษะการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น. วันที่ค้นข้อมูล 13 กุมภาพันธ์ 2558 เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Relationship/Skill.htm>
26. นพมาศ อุ้งพระ. (2555), จิตวิทยาสังคม, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 26
27. นพมาศ อุ้งพระ. (2555), จิตวิทยาสังคม, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หน้า 404

